

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Vanhus- ja vammaispalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivisessa sopimuksessa määritellään palvelualueen tavoitteet palveluiden järjestämiseen, resurssien käyttämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Sopimuksessa määritellyt tavoitteet ovat Sosiaali- ja terveystieteiden lautakuntaan nähden sitovia.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa sosiaalihuoltolain, sosiaalihuollon erityislainsäädännön, vanhuspalvelulain, vammaispalvelulain, kehitysvammaisia henkilöitä koskevan lainsäädännön sekä kansanterveystieteiden mukaisia palveluita.

Palvelualue tukee, kuntouttaa ja hoitaa turkulaisia vanhuksia ja vammaisia henkilöitä sekä edistää heidän omatoimisuuttaan heidän omissa kodeissaan, asumispalveluissa, vanhainkodeissa ja pitkäaikaissairaanhoidossa siten, että heillä on kuhunkin elämäntilanteeseen sopiva asumisvaihtoehto ja palvelut, sekä vastaa omaishoidon tuen järjestämisestä.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Vuoteen 2021 mennessä 75 vuotta täyttäneiden määrä on lisääntynyt väestöennusteen mukaan 2.885:llä, 75 vuotta täyttäneistä noin kolmannes tarvitsee jatkuvaa säännöllistä vanhustaloutta. 85 vuotta täyttäneistä noin puolet tarvitsee jatkuvaa hoitoa tai palvelua. Tämä tarkoittaa merkittävää palvelutarpeen kasvua vanhustaloutuksissa.

Turun kaupungin vanhustaloutten palvelurakenne on varsin raskas. Kaupunginvaltuuston vahvistaman sopeuttamisohjelman mukaisesti palvelurakennetta pyritään keventämään luomalla vaihtoehtoisia asumis- ja palveluratkaisuja raskaalle 24/7 palvelulle. Näitä vaihtoehtoja ovat välimuotoiset asumisen ratkaisut ja perhehoito.

Vaikka kotihoidon kysyntää ohjataan keskitetyllä palveluohjausmallilla kevyempiin ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Ikääntyneiden asumispalveluissa kehitetään edelleen kotihoitoa tukevien lyhytaikaishoidon konsepteja. Ympäri vuorokauden hoidon kasvupainetta hillitään arviointiyksiköiden toimintaa jatkokehittämällä. Samalla toiminnan volyyymiä kasvatetaan pitkäaikaissairaanhoidon kapsiteetin vapautumisen myötä.

Koronakevään aikana syntyntä palveluvelkaa omaishoidossa lyhennetään vielä vuoden 2021 puolella sekä vanhus- että vammaispuolveluissa.

Vammaispuolveluissa palvelurakennetta kehitetään kevyempään suuntaan lisäämällä tuetun asumisen osuutta kehitysvammaisten puolveluissa.

Vammispuolvelulain ja kehitysvammaisia koskevan lainsäädännön yhdistäminen on aikataulutettu yhteen sote-lainsäädännön kanssa. Tämänhetkinen lakiluonnos näyttää tuovan merkittäviä paineita puolvelujen kasvuun.

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
75 vuotta täyttäneiden määrä	16.626	17.014	17.269	17.717	18.553	19.511	20.201		
85 vuotta täyttäneiden määrä	5.326	5.413	5.405	5.384	5.443	5.496	5.581		

1.3 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Vanhusten palveluja kehitetään keventämällä palvelurakennetta sopeuttamisohjelman linjaamalla tavalla vähentämällä laitoshoidoa sekä siirtämällä painopistettä avopalveluihin ja kotihoitoon. Rakenteelliset muutokset ja samanaikainen väestön ikääntyminen edellyttävät panostamista kotihoitoon sekä uudenlaisten välimuotoisten asumiskonseptien ja palvelujen kehittämistä.

Vanhusten asumispalveluissa palvelurakennemuutos pitkäaikaisen laitoshoidon muutoksesta tehostettuun palveluaseumiseen etenee suunnitelman mukaisesti. Arviointitoiminnan lisäämisen ohella kehitetään myös muita avopalveluja tukevia toimintamalleja ja välimuotoisia hoitomuotoja.

Tilapäishoito ja arviointitoiminta keskitetään fyysisesti samoihin tiloihin, jolloin saavutetaan synergiaetuja henkilöstön ja asiantuntijapalveluiden käytössä.

Vammaispalveluissa jatketaan laitoshoidon purkamisen loppuunsaattamista ja asumispalvelujen ja työ- ja päivätoiminnan palvelujen kehittämistä laatukriteerien ja itsemääräämisoikeuden näkökulmasta. Lisäksi toimintoja valmistellaan tulevan vammaispalvelulain mukaisiksi.

Toiminnan tehostamista jatketaan kehittämällä edelleen kotihoidon ja asumispalvelujen prosesseja sekä kehittämällä hallintorajat ylittävää palveluohjausta osana maakunnallista KomPASSi-toimintamallia.

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2019	TA 2020	TAE 2021
Tulot	36 698	36 135	41 024
Menot	208 364	203 256	217 393
Netto	171 666	167 121	176 369
Muutos-%	+2,0 %		5,58

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2019	TA 2020	TAE 2021
Htv	1970,4	Tavoite tarkennetaan myöhemmin	1970
Palkat ja palkkiot	69 748 152	70.494.938	69 148
Sijaistus %	69,5%	84%	84 %
Sairauspoissaolo%	6,7%	6,5%	6,2 %

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Projektit

1. Tausta	
Vanhuspalvelujen kehittämisellä uudistetaan muutetaan ja monipuolistetaan vanhuspalveluita. Tavoitteena on toteuttaa rakenteellisia muutoksia ja ottaa käyttöön uudenlaisia palvelukonsepteja sekä lisätä palvelujen digitalisuutta. Hankkeen alla toteutetaan seuraavia projekteja: 1. Vanhuspalvelujen rakennemuutos 2. Siirtoviiveen minimoiminen 3. Teknologian hyödyntäminen vanhuspalveluissa 4.. Vanhuspalvelujen hallinnollisen työn tehostaminen 5. Kotihoidon henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen 6. Ikäasumisen ohjelma osaksi kaupungin strategista suunnittelua ja vanhuspalvelujen palvelurakenteiden uudistamista	

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe	Budjetti €	Tuotostavoite	Alku	Loppu	Strategiakytös	Lisätietoja
Hyton kehittämisohjelma / Vanhuspalvelujen optimaalinen palvelurakenne		V0 Tarpeellisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)		Projektin kuvaus osoitetaan yksittäisissä projekteissa, ks. yllä "Tausta-laatikko"			2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja	
Yhteensä €								

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Toimialoitain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2018	TA 2020	TA2021
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	78	80	80
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,10	3,5	3,6
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	59	60	65
Lisätietoja:			

6. Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Omaishoidontuki						
+ 75 v. % osuus ikäluokasta (peittä- vyys/poikkileikkaus)	S/P	3,4 %	3,5 %	3,3 %	3,5 %	puolivuosi
Omaishoidettavien määrä ikäryhmittäin	S/P	...	-	213 292 274 387 233	213 292 274 387 233	puolivuosi
Palveluohjaus						
Palvelutarpeen arviointikäyntien määrä	K/T	2164	3000	2500	3000	puolivuosi
Kotihoito						
Kotihoidon välitön työaika: Laatusuosituks- sen mukainen	T/T					
• Asiakastyöaika		54,86 %	58 %	58 %	59 %	puolivuosi
• Välitön työaika		48,60 %	50 %	50 %	51 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakasmäärä palveluluokittain	T/T	1. 17,5 % 2. 21,0 % 3. 31,9 % 4. 23,3 % 5. 6,3 %	16 % 24 % 32 % 24 % 4 %	16 % 24 % 32 % 24 % 4 %	16 % 24 % 32 % 24 % 4 %	puolivuosi
Kotiutukset: • Kotiutuspuheluiden määrä • Kotiutustiimin kotiutukset.	K/T	5531	-	5600 2500	5800 2800	puolivuosi
Kotihoidon asiakkaiden ravitsemustila on normaali (RAI:ssa tehtävä MNA – seulonta- tulos)	L/V	53 %	-	55 %	56 %	puolivuosi
Kotihoidon asiakkaiden koettu yksinäisyys RAI		..	25 %	24 %	23 %	puolivuosi
Säännöllisen kotihoidon saatavuus: • +75 vuotiaiden % osuus ikäluokasta	S/P	2145/12 %	12.1 %	12.1 %	12.1 %	kk/puoli- vuosi

Ympäri vuorokautisen pitkäaikaishoidon jono	T/T	90	60	90	90	kk
Virtuaalisen kotihoidon kontaktit		..	30 000	32 000	35 000	puolivuosi
Vanhusten asumispalvelut						
Asiakaspaikkoja lyhytaikaishoidossa	V	108	160	110	160	puolivuosi
• Tuki- ja arviointipaikkojen osuus lyhytaikaishoidosta (uusi mittari)		-	-	-	80	
• Tuki- ja arviointijaksojen määrä kuukaudessa		-	-	-	20/kk	puolivuosi
• Tuki- arviointijaksolta kotiutuneiden määrä		-	-	-	35%	puolivuosi
Asiakkaita pitkäaikaishoidossa yhteensä: joista laitoshoidossa	K/T	1777 19,9 %	1750 20 %	1796 17,4 %	1770 5,6 %	puolivuosi
Tehostetun palvelusasumisen osuus (asukkaat) yht.	K/T	1424	1344	1483	1500	puolivuosi
• <65vuotiaat		8	12	9	8	kk
• 65-74 vuotiaat		168	156	182	180	kk
• +75 vuotiaat		1248 / 7,0 %	1176/6,4%	1292 / 6,9%	1312/ 8,7%	kk/ puolivuosi
Palveluseteli, (sis edellisiin)		140	150	154	170	kk
Laitoshoidon osuus (asukkaat) yht.	K/T	353	400	313	313	kk
• <65 vuotiaat		9	10	16	16	kk
• 65-74 vuotiaat		36	40	35	35	kk
• +75vuotiaat		308	350/2,1%	262 / 1,4%	262 / 1,4%	kk/ puolivuosi
Kaskenlinnan sairaalassa pitkäaikaissairaanhoidon asiakkaita, sisältyy kokonaisuuteen (siirto terveystalouteen 2015)		25	27	24	24	kk
Vuoteessa elävien asukkaiden määrä (RAI, % asukkaista): (Kansallinen ka. 15 %)	L/V	18,8 %	16 %	16 %	15%	puolivuosi
Asukkaiden elämänlaatu (RAI, asukkaat, joilla ei aktiviteetteja, % asukkaista) (Kansallinen ka. 50%)	L/V	41,4 %	34 %	34 %	33%	puolivuosi
UUSI: Asukkaat, joilla on psykoosilääke käytössä, mutta ei oireita (Kansallinen ka. 25%)	UUSI	..	21 %	21 %	20%	puolivuosi
Asukkaat, joilla on masennuksen oireet tai masennusdiagnoosi (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 29%)	L/V	29 %	25 %	25 %	23%	puolivuosi

Asukas on osallistunut omaan arviointiin (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 41%)	L/V	86,4 %	90 %	90 %	92%	puolivuosi
Hoitajan antama aktiivinen kuntoutus (RAI, % asukkaista) (Kansallinen ka. 60%)	L/V	37,5 %	45 %	45 %	50%	puolivuosi
Niukasti aktivoivaa hoitotyötä liikuntarajoitteisilla (RAI, % kaikista liikuntarajoitteisista) (Kansallinen ka. 23%)	L/V	15 %	10 %	10 %	8%	puolivuosi
Vammaispalvelut						
VPL kuljetuspalveluiden asiakkaat (poikkil)	K/T	2970	2990	2995	3025	kk
SHL kuljetusten asiakkaat (poikkil)	K/T	983	860	985	995	kk
Henkilökohtaisen avun asiakkaat (poikkil)	K/T	882	770	925	1015	kk
Asiakkaat kehitysvammaisten laitos- ja asumispalveluissa yhteensä, poikkil.	K/T	517	491	530	535	kk
• Asumispalvelut (omat), poikkil	K/T	104	100	107	107	kk
• Asumispalvelut (ostetut) yht., poikkil	K/T	399	383	400	410	kk
- ei-ympärivrk		119	110	125	132	
- ympärivrk		280	273	275	278	
• Laitospalvelut, poikkil	K/T	19	8	18	18	kk
Vammaispalveluiden laitoshoidon ja asumispalveluiden eurot yht.	V	29,07 M€	26,4 M€	29,3 M€	28,75 M€	puolivuosi
Vaikeavammaisten palvelusasuminen (ostopalvelut):						
• palveluasumisen asiakasmäärä (poikkil)	V	125	111	140	145	kk
• palveluasuminen eurot	V	5,95 M€	5,3 M€	7,4 M€	6,9 M€	puolivuosi
Koko palvelualueetta koskevat yhteiset						
Palveluiden tuottaminen hoito- ja palvelutakuun rajoissa:						
• 75 vuotta täyttäneiden sosiaalipalvelujen arviointi	S/P	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
• Palvelutarpeen arvioinnin mukaiset palvelut järjestettävä 3 kk:n sisällä päätöksentekosta	S/P	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	puolivuosi
Vammaispalvelut:						
• Palvelutarpeen arviointi < 7 vrk	S/P	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	Toteutuu pääsääntöisesti	puolivuosi
• Päätöksenteko < 3 kk	S/P					puolivuosi

Asiakastyytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) 4-10	L/V	8.9	8,9	-	9,0	vuosi
• palvelun arviointi (ka) 1-5	L/V	4.8	4,8	-	4,9	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus